

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a dr. Faragó Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Faragó István ügyvéd) által képviselt felperesnek a Csetneki Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Csetneki Gábor ügyvéd) által képviselt I.r., II.r., III.r. és IV.r. alperesek ellen tartozás megfizetése iránti perében a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2009. július 1. napján kelt 4.P.20.702/2008/28. számú ítélete ellen az alperesek részéről 29. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán a 2009. november 11. napján megtartott tárgyalás alapján meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja és az alperesek 34.989.525. (Harmincnégymillió - kilencszáznolcvankilencezer - ötszázhuszonöt) Ft részösszegű marasztalását 33.987.957. (Harminchárommillió - kilencszáznolcvanhétezer - kilencszázötvenhét) Ft-ra és kamataira leszállítja;

egyéb fellebbezett részét helybenhagyja.

Egyetemlegesen kötelezi az alpereseket, hogy 15 nap alatt fizessenek a felperesnek 1.250.000. (Egymillió - kettőszázötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes és az I.r. alperes 2004. szeptember 13-án 2005. évi őszi búzára termeltetési szerződést kötöttek. A megállapodásban az I.r. alperes 400 hektáron legalább 1800 tonna étkezési búza megtermelését és a felperes javára történő értékesítését, a felperes pedig az általa forgalmazott és a termény előállításához szükséges „imput anyagok” (vetőmag, növényvédő szer, műtrágya, stb.) biztosítását vállalta. A megállapodás szerint a felperes az átadott imputanyagokról számlát állít ki, és a kiállítással egyidejűleg a számla bruttó értékével megegyező összegű kölcsönt nyújt a termelőnek. A finanszírozás mértéke hektáronként 80.000.Ft volt, a fizetési határidő pedig 2005. augusztus 21. A felperes az I.r. alperes késedelmes fizetése esetére a megállapodásban évi 21%-os késedelmi kamatot is kikötött.

A felperes és az I.r. alperes 2004. augusztus 27-én 2005. évi repcemagra termeltetési szerződést kötöttek. A megállapodásban az I.r. alperes 900 hektáron 2700 tonna repcemag megtermelését és a felperes javára történő értékesítését, a felperes pedig az általa forgalmazott és a termény előállításához szükséges inputanyagok biztosítását vállalta. A megállapodás szerint a felperes az átadott anyagokról számlát állít ki és a kiállítással egyidejűleg a számla bruttó értékével megegyező összegű kölcsönt nyújt a termelőnek. A finanszírozás mértéke hektáronként 80.000.Ft volt, a fizetési határidő 2005. augusztus 31. A felek az alperesi késedelmes fizetés esetére évi 21% késedelmi kamatot is kikötöttek.

A felperes és az I.r. alperes 2005. április 10-én a 2005. termelési évre vonatkozóan halasztott fizetésű növényvédőszer szállítási szerződést kötött. A megállapodásban a felperes vállalta, hogy 90 millió forint vásárlási keretösszeg erejéig növényvédő szereket szállít az I.r. alperesnek azzal, hogy a 90 millió forint keretösszegre utalványt nyit, az egyes szállításokról pedig külön számlát állít ki, a kamatösszegekről pedig külön számlát küld. Késedelmes fizetés esetére a felek évi 21%-os késedelmi kamatot kötöttek ki.

Az I.r. alperesnek 2006. évre jelentős összegű tartozása keletkezett a felperessel szemben, ezért a felperes további biztosítékot kért. Az I.r. alperes felesége (II.r. alperes) és két gyermeke (III. és IV.r. alperes) készfizető kezességet vállaltak az I.r. alperes tartozásáért. A megállapodásban a kifizetetlen számlák pontos megjelölésével rögzítették, hogy 2006. április 7-én az I.r. alperesnek 185.453.748.Ft összegű tartozása áll fenn a felperessel szemben. A II., III. és IV.r. alperesek vállalták, hogy amennyiben az I.r. alperes az esedékességkor tartozását nem rendezi, helyette a felszólítást követő 15 napon belül teljesítenek. A II.r. alperes által kötött kezességi szerződésben az I.r. alperes saját kézírásával feltüntette, hogy a tartozását elismeri, „de nem a szerződésben megjelölt összeget”. Kérte továbbá a gépvásárlásból eredő elszámolási hiányosságok pontosítását is.

Az I.r. alperes tartozásának rendezése érdekében 2007. április 25-én a felperes és az I.r. alperes egyeztetést tartottak. Az egyeztetésről készült emlékeztető rögzítette, hogy a felperes szerint az I.r. alperes tőketartozásának összege 135.035.805.Ft, amelyet az I.r. alperes vitat. A tartozás részbeni rendezése érdekében az I.r. alperes felajánlotta, hogy 2007. évben 200 tonna repcét, 200 tonna árpat, 200 tonna búzát, továbbá 1000 tonna kukoricát a felperesnek átad, továbbá 2007. május 15. napjáig 15 millió forintot megfizet. Az emlékeztető tartalmazta azt is, hogy a megállapodás hatályosságához az "A" Zrt. vezérigazgatójának, "B" a jóváhagyása is szükséges.

A 2007. április 25-ei egyeztetésre figyelemmel az I.r. alperes 198,28 tonna repcemagot, 200,32 tonna takarmányárpat, 83,74 tonna búzát a felperesnek 28.970.210.Ft értékben átadott, több terményt azonban nem szállított és a 15 millió forintos fizetési kötelezettségének sem tett eleget. A felperes a termény értékével az I.r. alperes tartozását csökkentette.

Az I.r. alperesnek 2008. február 13-án 114.710.281.Ft összegű tőketartozása állt fenn a felperessel szemben, továbbá nem rendezte a 2008. február 29-ig számított 55.877.317.Ft

késedelmi kamatot, valamint 15.000.Ft-os adminisztrációs költséget sem, ezért a felperes a készfizető kezeseket teljesítésre felszólította. Mivel a kezesek sem teljesítettek, a felperes 2008. június 16-án az alperesekkel szemben a Komárom-Esztergom Megyei Bíróságnál keresetlevelet nyújtott be. A per során az I.r. alperes tartozásából 25 millió forintot kifizetett, továbbá a felperes az I.r. alperes javára 2.740.269.Ft-ot elszámolt.

A felperes az I.r. alperes teljesítésére, illetőleg 2.740.269.Ft összegű kompenzációra figyelemmel végleges keresetében 111.970.012.Ft tőke, valamint 34.989.525.Ft után 2005. november 1. napjától a kifizetés napjáig járó évi 21%-os mértékű késedelmi kamat, 1.442.905.Ft után 2005. november 1. napjától 2007. július 18. napjáig járó évi 21%-os mértékű késedelmi kamat, 36.147.Ft után 2007. július 19. napjától a kifizetés napjáig járó évi 21%-os mértékű késedelmi kamat, 44.149.330.Ft után 2005. november 22. napjától a kifizetés napjáig járó évi 21%-os mértékű késedelmi kamat, 1.941.529.Ft után 2005. augusztus 31. napjától 2007. augusztus 17. napjáig járó évi 21%-os mértékű késedelmi kamat, 161.000.Ft után 2005. december 21. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal növelt összegű késedelmi kamata egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket. Kérte továbbá az I.r. alperest egyéb jogviszony alapján 273.070.Ft összegű tőke és ez után járó késedelmi kamat megfizetésére kötelezni. Az I.r. alperessel szembeni kereseti kérelme jogcímeiként a Ptk.417. és 419.§-ára, 379.§. (1) bekezdésére, II., III., IV.r. alperesekkel szembeni keresete jogcímeiként pedig a Ptk.272.§. (1) bekezdésére hivatkozott.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Azt nem vitatták, hogy a kereset alapjául szolgáló valamennyi szerződést a felperessel megkötötték, és azt sem, hogy a felperesi számlákban szereplő imputanyagot és egyéb szolgáltatást a felperestől megkapták. Az I.r. alperes elismerte azt is, hogy a felperesnek a szállításokból 111.970.012.Ft, illetőleg 273.070.Ft összegű követelése keletkezett, de a követelés jogcíme nem vételár, hanem kölcsön. Az I.r. alperes azzal érvelt, hogy a felperessel írásban számlatartozásának mértékével megegyező összegű kölcsönszerződést kötött. A felperes a kölcsönt részére nem folyósította, hanem a számlatartozásra számolta el. A kölcsöntartozására pedig a II., III., IV.r. alperesek készfizető kezességet nem vállaltak, így a kölcsöntartozás jogcímén fennálló tartozásban ők nem marasztalhatók, ezért kérték a készfizető kezesek elbocsátását a perből.

Az I.r. alperes álláspontja szerint a kereset összecszerúségében sem helyes, mert a felperes a részére átadott terménnyel teljeskörűen nem számolt el. Ebben a körben kifejtette, hogy 2004. augusztusában 93.150.000.Ft értékben repcemagot adott át a felperesnek. A felperes ebből az összegből először a számlatartozásba 71.691.984.Ft-ot számolt el, így a repceszállításból fennmaradt követelése 21.458.019.Ft. Utóbb a felperes a fenti kompenzációból 19.093.025.Ft-ot felszabadított, így a repceszállításból összesen 40.551.044.Ft követelése keletkezett a felperessel szemben. Ezt az összeget pedig a felperes a gépvásárlás önrészeire nem számolhatta el. Azt elismerte, hogy a felperestől több nagy értékű gépet, így egyebek mellett kettő darab N H típusú traktort is vásárolt, de a gépvásárlásokhoz szükséges önrészt fedezte az általa, illetve a felesége (II.r. alperes) részéről a felperesnek átadott használt gépek ára. Ezt tanúsítja a 2004. június 24. napján kelt tárgyalásjelentés is.

A 2007. április 25-ei megállapodás alapján pedig a felperes addigi követelésének helyébe 138.035.805.Ft követelés lépett. A megállapodás szerint a felperes a felajánlott teljesítéseket elfogadta, 198,28 tonna repcét, 200,32 tonna árpát és 83,74 tonna búzát, mindösszesen 28.970.210.Ft értékben elszállított. A kukorica teljesítésére pedig a felperes őt nem szólította fel, így a követelést nem tette esedékessé, ezért az esedékessé tételig csak teljesítést követelhet. A megállapodás alapján fennmaradó 15 millió forintot valóban nem fizette ki a felperesnek, ez az összeg az, amit a felperes tőle pénzben követelhet.

A felperesi követelésbe az I.r. alperes beszámította a 2007. április 25-ei megállapodás alapján teljesített termény ellenértékét, azaz 28.970.210.Ft-ot, a 2004. augusztus havi repceszállításból fennmaradt 21.458.019.Ft és 19.093.025.Ft-os követelést, továbbá a 2004. június 7-én a felperesnek átutalt 6.043.750.Ft-ot.

A felperes a beszámítási kifogás elutasítását kérte. Előadta, hogy az alperessel a számlatartozás összegével megegyező mértékű kölcsönszerződést nem kötött. Az I.r. alperesnek a repceszállításból fennmaradt követelését pedig elszámolta, abból a II.r. alperes lízingdíj tartozására 19 millió forintot utalt át, majd 2004. szeptember 2-án az I.r. alperesnek 2.458.019.Ft-ot visszautalt. A **N H** gép vásárlásakor az önrészre 12.073.100.Ft-ot számolt el; 4.279.656.Ft-ot a 2005. március 1-ei kompenzáló levél szerint az I.r. alperes számlatartozásába tudta be, a fenti elszámolás után fennmaradt 2.458.019.Ft-tal pedig keresetét leszállította. A 2004. június 7-én átutalt 6.043.750.Ft-ból 2005. szeptember 7-én 1.243.750.Ft-ot gépvásárlási óvadékra számolt el, a fennmaradó 4 millió forintot pedig a II.r. alperes folyószámláján II.r. alperes tartozására elszámolt. A 2007. április 25-ei megállapodás nem lépett hatályba, mivel azt "**B**" vezérigazgató nem hagyta jóvá. Egyébként a megállapodás után leszállított 28.970.210.Ft értékű terményt az I.r. alperes tartozására elszámolta. Nem volt kötelessége, hogy az I.r. alperest a kukoricaszállításra felszólítsa, az I.r. alperes terményszállítással tartozását tovább csökkenthette volna, de terményt nem ajánlott fel, és a 15 millió forintot sem fizette ki.

Az elsőfokú bíróság a 2009. július 1. napján kelt 4.P.20.702/2008/28. számú ítéletében egyetemlegesen kötelezte az I., II., III. és IV.r. alperest, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 111.970.012.Ft-ot és ebből az összegből 34.989.525.Ft után 2005. november 1-től a kifizetésig, 36.147.Ft után 2007. július 19-től, 44.149.330.Ft után 2005. november 22-től; 1.442.905.Ft után 2005. november 1-től 2007. július 18-ig évi 21%-os késedelmi kamatot; 1.941.529.Ft után 2005. augusztus 31-től 2007. augusztus 17-ig évi 21%-os késedelmi kamatot; 161.000.Ft után 2005. december 21-től a kifizetésig a naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal növelt összegét, valamint 84.000.Ft után 2007. augusztus 15-től 2007. október 31-ig, 57.070.Ft után 2007. november 1-től a kifizetésig, 216.000.Ft után 2007. július 26-tól a kifizetés napjáig járó és a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal növelt összegű késedelmi kamatát, továbbá 900.000.Ft lerótt illetéket mint perköltséget és 2.000.000.Ft + 25% áfa ügyvédi munkadíjat. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Határozata indokolásában kifejtette, hogy az I.r. alperes személyes meghallgatása, továbbá I-IV.r. alperes jogi képviselőjének nyilatkozatai szerint a felperesi számlában foglalt követelés az alperesek részéről elismertnek minősül. A Pp.163.§. (2) bekezdése alapján pedig a bíróság az ellenfél beismerése alapján valónak fogadhat el tényeket, ha azok tekintetében kéteyle nem merült fel. A felperes által megjelölt követelések közül azonban a bíróság a 273.070.Ft tőkekövetelés vonatkozásában további bizonyításra a felperest felhívta. A felperes a felhívás ellenére a 273.070.Ft tőkeköveteléssel kapcsolatban számlákat nem csatolt, a becsatolt iratokból pedig a bíróság nem tudta megállapítani azt, hogy a követelés miből ered és mihez kapcsolódik, így az alperesi elismerés ellenére a 273.070.Ft-os felperesi követelést elutasította.

A perben az alpereseknek kellett volna bizonyítania azt, hogy a mezőgazdasági termékértékesítési szerződésekből fennálló tartozásukat a felek kölcsönszerződéssé alakították át. Az I.r. alperes alaptalanul állította azt, hogy a felperessel 2004. december 30-án kötött kölcsönszerződésben a kölcsön összege (7.889.386.Ft) tévesen került feltüntetésre, annak összege valójában 89.179.125.Ft. A felperes bankszámlakivonattal igazolta azt, hogy a 2004. december 29-én 7.889.386.Ft összeget I. és II.r. alperes tartozására utalta át a "C", és erre az összegre kötötték meg a felek a kölcsönszerződést. Egyébként is a 2004. évben létrejött és a 2005. évi teljesítési határidejű mezőgazdasági termékértékesítési szerződésekre 2004. december 30-án kölcsönszerződést a felek nem is köthettek, hiszen az I.r. alperesnek ebben az időben termékértékesítési szerződésekből tartozása nem volt.

A II., III., IV.r. alperesek 2006. április 7-én kötöttek készfizető kezességvállalási szerződést. A felek ekkor már tudták, hogy milyen számlatartozás miatt milyen jellegű és összegű követelés áll fenn a felperes részéről az I.r. alperessel szemben, e tartozásért vállaltak a készfizető kezesek kötelezettséget, így a Ptk.273.§. (1) bekezdése és a 274.§. (2) bekezdése alapján az I.r. alperes tartozásáért a felperessel szemben felelősséggel tartoznak és felelősségük a Ptk.334.§-a alapján egyetemleges.

Az alperesi beszámítási kifogással kapcsolatban az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a 2004. augusztus 13-ai repceszállításból még az alperesnek járó 21.458.019.Ft-ot, illetve 19.093.025.Ft-ot a felperes felhasználta. A felperes okiratokkal bizonyította, hogy 21.458.019.Ft-os repcekövetelésből II.r. alperesnek a "C" Rt. felé fennálló lízingdíj tartozására 19 millió forintot átutalt, a fennmaradó 2.458.019.Ft-ot pedig az I.r. alperesnek visszafizette. Tény, hogy a 19 millió forint nem az I.r. alperes, hanem házastársának, II.r. alperesnek a lízingdíj tartozására lett elszámolva, de ezt utóbb az I.r. alperes nem kifogásolta; és ez a rendelkezés az 1952. évi IV. törvény (Csjt.) 30.§-a szerinti szabályoknak is megfelel.

A repceszállításból még fennmarat 19.093.025.Ft-ból pedig a felperes 12.073.100.Ft-ot a N H gép vásárlásakor önrészre elszámolt, 4.279.656.Ft-ot pedig 2005. március 1-ei értéknappal kompenzált, a fennmaradó 2.740.269.Ft-ot pedig a peres eljárás folyamán az I.r. alperes javára a felperes jóváírta.

Az alperesek részéről 2004. június 7-én átutalt 6.043.750.Ft összeggel a felperes ugyancsak elszámolt és igazolta, hogy az I.r. alperes fizetéseként tárcsabérleti díjként 1.243.750.Ft-ot

utalt át, 4.800.000.Ft-ot pedig a II.r. alperes tartozása rendezéseként a traktor bérleti díjként számolta el.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperesek nem bizonyították azt sem, hogy a gépek vásárlásához szükséges önerővel rendelkeztek, mivel az I. és II.r. alperes által leadott használt gépek vételára az új gép vásárlásához szükséges önrészt fedezte. A 2004. június 24-én készült tárgyalásjelentés ezt nem bizonyítja, mivel ez nem szerződési feltételt jelent, és a szerződést nem helyettesíti. A Legfelsőbb Bíróság Gazdasági Kollégiumának 5. számú állásfoglalásának b/ pontja szerint a megkötendő szerződés egyes feltételeire nézve az egyezkedések során létrejött megállapodások sem a feleket, sem a szerződési vitában eljáró bíróságot nem kötik mindaddig, amíg lényeges feltételben egybehangzóan akarategységre a felek nem jutnak, tárgyalásaik csupán egyezkedésnek tekinthetők. A 2004. június 24-én készült tárgyalásjelentés idején pedig az új gépek vásárlásával kapcsolatos adásvételi szerződéseknek még csak az előkészítése folyt, ezért annak megítéléséhez, hogy a szükséges önerővel az I. és II.r. alperes rendelkezett-e vagy sem, az alpereseknek a felperes javára leadott használt gépek adásvételi szerződéseit kellett volna csatolni. Az alperesek az őket terhelő bizonyítási kötelezettségeknek nem tettek eleget, a bíróság felhívása ellenére az alperesek sem folyószámla-kivonatot, sem pedig az I.r. alperes gépértékesítéseiről a bizonylatot nem csatolták.

A felperes és az I.r. alperes 2007. április 25-én az I.r. alperes tartozása rendezése érdekében egyeztetést tartott. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az I.r. alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a 2007. április 25-ei emlékeztető alapján a felperes követelésének helyébe a 138.035.805.Ft-os követelés lépett, mert az emlékeztető a Ptk.240.§-a szerinti szerződésmódosításnak nem tekinthető, a megállapodás feltételeit pedig az I.r. alperes nem is teljesítette, így az hatályossá sem vált. Tévesen hivatkozik az I.r. alperes arra is, hogy a felperesnek a kukorica átadására fel kellett volna szólítania. A felperes csak arra vállalt kötelezettséget, hogy 2007. december 31-ig a leszerződött takarmánykukoricát meghatározott minőségben az I.r. alperestől átveszi. Az I.r. alperest semmi nem akadályozta meg abban, hogy akár saját, akár mástól vásárolt takarmánykukoricával tartozását rendezze, saját felróható hibája az, ha ezt elmulasztotta. Ezért a felperesi felszólítás hiányára az alperesek nem hivatkozhatnak, mert a felperest ilyen kötelezettség sem jogszabály, sem a szerződés szerint nem terhelte.

A 2007. április 25-ei megállapodás megkötése után leszállított termény vételárát pedig a felperes az I.r. alperes javára elszámolta, így annak ismételt beszámítására lehetőség nincs.

Az I.r. alperes részéről az eljárás alatt a felperesnek átutalt 25 millió forintot a felperes a Ptk.293.§-a alapján a kamatba számította be, így az alperes tőketartozása az átutalás ellenére nem csökkent.

Ez ellen az ítélet ellen az alperesek éltek fellebbezéssel, amelyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan beszámítási kifogásuk helytadásával a kereset elutasítását kérték. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság az egyes bizonyítékokat nem értékelte megfelelően. Sérelmezték, hogy az I.r. alperest megillető 19

millió forintot a felperes a II.r. alperes tartozásának rendezésére fordította. Ez az eljárás nem felel meg a Csjt.30.§-ában foglalt szabályoknak, mivel az ügyletet az egyik házastárs nyilvánvalóan nem magánszemélyként, hanem egyéni vállalkozói minőségben kötötte és az ügyletből származó bevétel nem, csak az abból eredő adózás után jövedelem minősülhetne házastársi közös vagyonnak. A 2004. évi repceszállításból származó 19.093.025.Ft-ot az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a felperes úgy számolta el, hogy 4.279.656.Ft-ról 2005. március 1-ei értéknappal kompenzáló levelet állított ki, 19.073.100.Ft-ot pedig gépvásárlási előlegre számolt el. A felperes nem bizonyította, hogy a kompenzálás, illetőleg az előleg a 19.093.025.Ft-os I.r. alperesi követeléssel hogyan hozható összefüggésbe. Utaltak az időbeli eltolódásra és kifejtették, nem világos számukra, hogy a 12.073.100.Ft előleg elszámolása miként csökkentette az alperes által beszámítani kért követelést. Álláspontjuk szerint "D" és "E" tanúk vallomása, továbbá a 2004. június 24-ei tárgyalásjelentés bizonyítja, hogy a gépvásárláshoz szükséges önerő rendelkezésre állt. A 2007. április 25-én történt egyeztetés után pedig az I.r. alperes tartozása megszűnt és helyébe az emlékeztető tanúsága szerint 200 tonna repce, 200 tonna árpa, 200 tonna búza, 1000 tonna kukorica szolgáltatásának, valamint 15 millió forint megfizetésének a kötelezettsége lépett. Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a felperes részére 25 millió forint átutalása megtörtént, ennek ellenére az elsőfokú ítélet kamatcsökkentésről nem rendelkezett.

A felperes ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, a fellebbezési eljárásban bejelentette, hogy időközben az I.r. alperes részéről őszibúza-szállítás történt 2.918.125.Ft, takarmányárpa-szállítás 1.415.650.Ft, tritikálé értékesítés 1.465.100.Ft, összesen 5.798.875.Ft összegben. Ezen összeg vonatkozásában az I.r. alperes 1438 napi késedelemmel teljesített, 21%-os késedelmi kamattal a késedelmi kamat összege 4.797.301.Ft. Keresetét az elsőfokú ítéletben írt marasztalás szerint tartotta fenn.

A fellebbezés nem alapos.

Előrebocsátja az ítélőtábla, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között (Pp.253.§. (3) bekezdése) bírálta felül, így a felülvizsgálat nem érintette az elsőfokú ítéletnek a keresetet részben elutasító és fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezését.

Az elsőfokú bíróság a perben feltárt adatok és bizonyítékok okszerű mérlegelésével és egybevetésével (Pp.206.§.) a tényállást helyesen állapította meg és érdemben is helyes döntést hozott.

A fellebbezés kapcsán az ítélőtábla az alábbiak kiemelését tartja szükségesnek:

A 2004. szeptember 13-án, illetőleg augusztus 27-én kötött termeltetési, valamint a 2005. április 10-ei növényvédőszer szállítási szerződésben a felperes - egyebek mellett - arra vállalt kötelezettséget, hogy az I.r. alperes részére a mezőgazdasági termeléshez szükséges input anyagot és növényvédő szert leszállítja, az alperes pedig vállalta a szállításról kiállított számlák terménnyel vagy készpénzzel való kiegyenlítését. Az I.r. alperes azonban a számlákat határidőben nem egyenlítette ki, ezért a számlakövetelés biztosítása érdekében a

felperes a II-III-IV.r. alperesekkel készfizető kezesi szerződést kötött. A megállapodásban a szerződő felek pontosan meghatározták a követelés összegét és azt is, hogy mely számlák kiegyenlítését mulasztotta el az I.r. alperes. Az I.r. alperes pedig a perben a felperes tagadásával szemben nem bizonyította, hogy utóbb írásban a számlatartozás összegével megegyező kölcsönszerződést kötöttek és a kölcsön összegét a számlák kiegyenlítésére fordították, ezzel pedig a kezesek felelőssége megszűnt. Ezért az elsőfokú bíróság a Ptk.272.§. (1) bekezdése alapján helyesen marasztalta II-III-IV.r. alperest a felperes javára.

Az alperesek nem vitatták, hogy a felperes részéről a leszámlázott anyagot és szolgáltatást megkapták, a felperesi követeléssel szemben azonban beszámítással éltek. Az elsőfokú bíróság azt is helyesen állapította meg, hogy a felperes a beszámítani kért alperesi követeléssel teljeskörűen elszámolt. Kétségtelen, hogy az I.r. alperest megillető repcekövetelésből a felperes 19 millió forintot az I.r. alperes házastársának, II.r. alperesnek lejárt lízingdíj tartozására utalt át. A felperes a perben nem bizonyította, hogy erre az utalásra a jogosult (I.r. alperes) rendelkezése folytán került volna sor, és jelen ügyben a Csjt.30.§-ának alkalmazására sincs lehetőség. A házasfelek és a harmadik személye közötti ún. külső jogviszonyban ugyanis nem a Csjt., hanem - a jogviszony természetétől függően - az egyéb jogág (polgári jog, társasági jog) rendelkezései érvényesülnek. Az I. és II.r. alperes azonban utóbb a felperes fenti 2004. szeptember 6-ai utalását nem kifogásolták, ellenkezőleg, a kialakult tényhelyzetet hallgatólagosan tudomásul vették és jóváhagyták. Így utóbb a perben az I.r. alperes alappal nem kifogásolhatja, hogy követelésének egy részét a felperes az I.r. alperes házastársának, a II.r. alperesnek a lízingdíj tartozására számolta el, illetőleg fordította.

Az I.r. alperes nem bizonyította, hogy a gépvásárláshoz szükséges önrésszel rendelkezett volna, ezért a repceszállításból eredő követelését a felperes az önrészre nem számolhatta volna el.

Kétségtelen, hogy a 2004. június 24-ei tárgyalásjelentés azt tartalmazza, hogy a gépvásárláshoz szükséges önerő az I.r. alperesnek a rendelkezésére állt, de ebben az időben a felek között konkrét megállapodás a megvásárolni kívánt gépekről és azok áráról nem is volt. A háromoldalú szállítói megállapodás a N H TM 155, illetőleg TG 285 típusú traktorokra 2004. november 22-én több hónappal a 2004. június 24-ei megállapodás után jött csak létre. A felperes pedig már 2004. szeptember 30-ai levelében közölte, hogy a repceszállításból fennmaradt 19.093.025.Ft-os követelést az I.r. alperesnek nem utalja vissza, hanem a felszabadított összeget az I.r. alperes gépvásárlásainak önrészára fordíthatja. Az I.r. alperes a felperes közlését nem kifogásolta, és tudomásul vette azt is, hogy utóbb a felperes a számlában a kompenzációból felszabadított összegből rendezte a traktor önrészét, utóbb alappal ezt már nem kifogásolhatja.

Az I.r. alperes tévesen értelmezte a 2007. április 25-ei megbeszélésen kötött megállapodást szerződés módosításának. A tárgyalásokról készült emlékeztető egyrészt rögzíti, hogy az abban megjelölt követelés (138.035.805.Ft) nem tartalmazza a késedelmi kamat összegét, így a tartozás teljes összegét, az egyezség pedig a fennálló tartozás részbeni rendezésére szolgált csak. A megállapodás célja nyilvánvalóan az volt, hogy az I.r. alperes nagy összegű

tartozását akár terményszállítás útján is rendezhesse. A felperes az I.r. alperes részéről felajánlott valamennyi terményt elszállította, és azok árát a tartozás rendezésére fordította, az elszállított terményen felül pedig az I.r. alperes további árut a felperesnek nem ajánlott fel.

Az I.r. alperes az eljárás során nem vitásan 25 millió forintot a felperesnek megfizetett. A kifizetett összeget a felperes a Ptk.293.§-a alapján a késedelmi kamatra számolta el, és ennek megfelelően a perben követelését le is szállította és 61.019.700.Ft részösszegű marasztalás helyett 34.989.525.Ft részösszeg megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket. A bíróság a módosított (leszállított) kereset szerint marasztalta az alpereseket, így 25 millió forint elszámolása megtörtént.

Megjegyzi az ítélet tábla, hogy a 25 millió forintos I.r. alperesi részteljesítésre figyelemmel a felperes az alpereseket terhelő késedelmi kamat összegét - saját terhére tévedve - tévesen munkálta ki. A 25 millió forintnak 2005. november 1-től a késedelem megszűnéséig vagyis 2009. június 19. napjáig (1319 nap) 21%-os kamattal számolva a késedelmi kamata: 18.970.517.Ft. A fenti résztörlesztésre figyelemmel az összes késedelmi kamat (18.970.517.Ft + 4.497.301.Ft), azaz 23.767.818.Ft. Ezt levonva az eredeti keresetben érvényesített 61.019.700.Ft részösszezből a követelés helyesen 37.251.882.Ft lenne, szemben a leszállított keresetben kért 34.989.525.Ft-tal, azonban a felperes erre a részösszegre keresetét felemelni nem kívánta.

Az elsőfokú határozat meghozatala után az I.r. alperes részéről őszi búzaszállítás történt 2.918.125.Ft, takarmányárpa szállítás 1.415.650.Ft és tritikálé értékesítés 1.465.100.Ft, mindösszesen 5.798.875.Ft összegben. Ezen összeg vonatkozásában az I.r. alperes 1438 napi késedelemmel teljesített és 21%-os késedelmi kamattal a késedelmi kamat összege 4.797.301.Ft. Az ítélet tábla a részteljesítés a Ptk.293.§-a szerint késedelmi kamatra számolt el, ezért a részteljesítés és a késedelmi kamat összegének különbözetét (1.001.574.Ft) levonta az elsőfokú ítéletben megítélt 34.989.525.Ft részösszezből, így az alperes marasztalását a Pp.253.§. (2) bekezdése alapján 33.987.957.Ft (rész)összegre és ennek késedelmi kamatára leszállította, egyebekben helybenhagyta.

Az alperesek fellebbezése sikertelen volt, így a Pp.239.§-a folytán alkalmazandó Pp.78.§. (1) bekezdése alapján kötelesek a jogi képviselővel eljáró felperes másodfokú képviseleti költségének a megfizetésére. Az ügyvédi munkadíj összegét a Győri Ítélet tábla a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§. (2), (5) és (6) bekezdései alapján a kifejtett ügyvédi munka mérlegelésével áfával együtt 1.250.000.Ft-ban állapította meg.

G y ő r , 2009. november 11.

Dr. Szalai György sk.
a tanács elnöke

Dr. Hammer Sándor sk.
előadó bíró

Dr. Ferenczy Tamás sk.
bíró

A kiadmány hitelűl
kiadó: